

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԳՀ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԱՏՐԱՏԵԳ

*Տարեկան ամփոփիչ հանրապետական գիրաժողովի
հոդվածների ժողովածու*

1(1)

Երևան
ԵՊՀ հրատարակչություն
2018

**Հրատարակության և Երաշխավորել Երևանի պետական
համալսարանի ՀՀԻ գիտական խորհուրդը**

**Խմբագրական խորհրդի կազմ
Գլխավոր խմբագիր՝**

Սիմոնյան Ա. Հ. (ՀՀ ԳԱԱ
քրթակից անդամ, պատմական
գիտությունների դոկտոր,
պրոֆեսոր, ԵՊՀ)

Խմբագրակազմ

Մելքոնյան Ա. Ա. (պատմական
գիտությունների դոկտոր,
պրոֆեսոր, ակադեմիկոս,
ՀՀ ԳԱԱ),

Քեռյան Գ. Մ. (քաղաքական գիտ.
դոկտոր, պրոֆեսոր, ԵՊՀ),

Քոչարով Վ. Վ. (պատմական
գիտությունների դոկտոր,
պրոֆեսոր, ՌԴ, Սանկտ
Պետերբուրգի պետական
համալսարան)

Սաֆրասոյան Ռ. Ա.

(պատմական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր, ակադեմիկոս,
ՀՀ ԳԱԱ),

Պետրոսյան Գ. Վ.

(բանասիրական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր, ԵՊՀ),

Հովսեփյան Մ. Մ.

(բանասիրական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր, ԵՊՀ),

Մելքոնյան Ռ. Հ. (բանասիրական
գիտությունների թեկնածու,
դոցենտ, ԵՊՀ),

Ջամալյան Գ. Վ. (հոգեբանական
գիտությունների թեկնածու,
ԵՊՀ),

Հովհաննիսյան Ա. Կ.

(պատմական գիտությունների
թեկնածու, ՀՀ ՊՆ),

**Հիմնադիր և հրատարակիչ՝
Երևանի պետական համալսարան**

Խմբագրության հասցեն՝

ՀՀ, 0025, Երևան,

Ալեք Մանուկյան 1,

ԵՊՀ ռազմավարական

հետազոտությունների ԳՀ

լաբորատորիա:

Հեռ.՝ 094 84-17-67

**Էլ. կայք՝ publications.y-su.am
publishing.y-su.am
armcsr.com**

**Խմբագրությունը կարող
է հրապարակել նյութեր՝
համամիտ չլինելով հեղինակների
տեսակետներին:**

**e-mail: info@armcsr.com,
publishing@ysu.am
Տպագրական 11.25 մամուլ:**

Տպաքանակը՝ 150

**Հանձնված է շարվածքի՝
29.03.2018**

**Հանձնված է տպագրության՝
20.07.2018**

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՐԿԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. ՆՈՐ ՀՈՐԻՉՈՆՆԵՐ

(Վ. Գ. Գեղամյանի «Սոցիալ-մշակութային դինամիկան Թուրքիայում Ի. Ինոնյուի նախագահության օրոք (1938-1950 թթ.)» ատենախոսության վերաբերյալ)

Վիկտոր Բոչարով, ՄՊՊՀ

Ժամանակակից աշխարհաքաղաքական գործընթացներում շարունակում են էական դեր խաղալ այն քաղաքական գործիչները, որոնք աչքի են ընկնում իրենց խարիզմատիկ իշխանությամբ, և որոնցով բնորոշվում է տվյալ պետական կազմավորման ամբողջ քաղաքական մշակույթը: Այդպիսի գործիչներ հանդիպում են հատկապես Արևելքի (կամ «ոչ Արևմուտքի»/Non West) պետություններում, որտեղ պետության առաջնորդի խարիզմատիկ կերպարն անհրաժեշտ պայման է իշխանության լեգիտիմության համար: Ի շարս այլ գործոնների՝ ղեկավարի խարիզմատիկ իշխանության վրա են հիմնված այնպիսի վարչակարգեր, ինչպիսիք գործում են Մերձավոր Արևելքի երկրներից շատերում (Հորդանան, Պարսից ծոցի երկրներ, Թուրքիա), Սիջին և Արևելյան Ասիաների երկրներում:

Քաղաքական գիտության տեսաբանները խարիզմատիկ առաջնորդությունը բացատրում են որոշակի ժամանակահատվածում տվյալ պետական կազմավորման մեջ քաղաքական գործընթացի յուրահատկություններով¹: Սակայն այս մոտեցումը բավարար չէ՝ բացատրելու համար, օրինակ, թե ինչու է արդիականացման բարդ ու համեմատաբար երկար ճանապարհ անցած Թուրքիայի Հանրապետությունում ժողովրդավարական ճանապարհով ընտրված առաջնորդն աստիճանաբար վերածվում ավտորիտար նկրտումներ ունեցող քաղաքական գործչի, որը քայլ առ քայլ իր շուրջ կառուցում է «սրբազնային միջավայր» (sacrality)²:

¹ Stu Pye L., Pye M., *Asian Power and Politics: The Cultural Dimension of Politics*. Cambridge: Cambridge University Press, 1985. էջք 16-30:

² Stu Akjol M., *Coming soon: Erdogan 'The Chief'*, *Al-Monitor*, 13.02.2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/02/turkey-erdogan-movie-boost-cult-personality.html>, հղվել է 10.10.2017 թ.:

Այս և նման իրողությունները բացատրելու համար՝ անհրաժեշտություն է առաջանում անդրադառնալ հասարակության սոցիալապատմական զարգացման առանձնահատկություններին, որոնց վրա էլ հենվում է խարիզմատիկ առաջնորդը: Ոչ արևմտյան հասարակություններում, չնայած արդիականացման փորձերին, էական դեր է խաղում, այսպես կոչված, ավանդականության ֆեռմոնը (traditionalism), որն էականորեն տարբերում է Արևելքն Արևմուտքից: Սա էլ իր հերթին պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ Արևելքն ու Արևմուտքն ունեն պատմական զարգացման սկզբունքորեն տարբեր ընթացք, ինչը հիմնված է զարգացման գործընթացում «հասարակության» և «մշակույթի» դերով: Արևմուտքում ավանդական հասարակության փլուզումն արդիականացման ժամանակ ընթանում էր ներքին խնդիրների արդյունքում, ինչը պայմանավորված էր սոցիալական անհատականությամբ (social individualization), որը ծնում էր իրեն համապատասխան «մշակույթ» (տնտեսական, իրավական, քաղաքական): Ի տարբերություն Արևմուտքի՝ Արևելքի արդիականացումն ընթանում էր ոչ թե սեփական հանրույթի ներքին «պահանջով», այլ փոխառված էր (կա՛ն կամավոր, կա՛ն պարտադրված (գաղութատերերի կողմից)) Արևմուտքից: Փոխառված արևմտյան «մշակույթը», ինչպես ցույց է տալիս Արևելքի երկրների վերջին հարյուրամյակի պատմությունը, համապատասխան ձևով չի ձևավոխել հասարակական հարաբերություններն ու հասարակությունը՝ չնայած ամենատարբեր բնույթի «բարեփոխիչների» և «արդիականացնողների»՝ հաճախ անկեղծ ցանկությունների: Մասնավորապես, ինչպես ցույց է տալիս Արևելքի պետությունների հասարակական-քաղաքական փորձը, արևմտյան արժեքների ներդրումն արևելյան սոցիումի մեջ ամենուր հանգեցնում է «քաոսի», ինչն իր հերթին կարող է հանգեցնել պետականության քայքայման: Սա է պատճառը, որ տվյալ պետությունների քաղաքական էլիտաները վաղ թե ուշ բռնում են «ավանդականացման» (traditionalization) ուղին, ինչը, սակայն, չի նշանակում «արխաիզացում», այլ ավելի շատ ենթադրում է «ավանդույթի ուժի» մեխանիզմների կիրառում հասարակական համերաշխության (solidarization) նպատակով՝ որպես հասարակության աստիճանական զարգացման անհրաժեշտ նախապայման³:

3 Խմբային համերաշխության նախկին ձևերի փլուզումը չի առաջացնում նոր

«Ավանդականացման» համար կարևորագույն հանգամանք է «ավանդույթի ուժի» գլխավոր դրսևորումներից մեկը՝ խարիզմատիկ առաջնորդի առկայությունը, որն ապահովում է ամբողջ պետական կառույցի կայունությունը: Քաղաքական գործչի խարիզմատիկ բնույթը ներկայացված է նաև Արևմուտքում, որտեղ առաջնորդի խարիզմատիկ գործելաոճն ապահովում է որոշակի զանգվածային աջակցություն (ամենաթարմ օրինակներից մեկը ԱՄՆ նախագահ Դոնալդ Թրամփն է): Սակայն ի տարբերություն Արևելքի՝ այստեղ ռացիոնալ քաղաքական մշակույթը դերակատարների գիտակցության մեջ առաջացնում է «իմաստային խոչընդոտ», ինչը հնարավորություն չի տալիս, որ հաջորդող քաղաքական քայլերը հիմնված լինեն խարիզմատիկ առաջնորդից ստացվող ոչ ռացիոնալ ազդակների վրա:

Աչքի առջև ունենալով առկա այս հարցադրումները՝ թյուրքագետ Վարուժան Գեղամյանն իր թեկնածուական ատենախոսության մեջ փորձ է կատարել մեկ հետազոտական խնդրի (case study) միջոցով վերհանել խարիզմայի կառուցարկման մեխանիզմներն ու դերը Թուրքիայում: Ընդ որում՝ հեղինակը համարում է, որ խարիզմատիկ առաջնորդությունը հաճախ հանգեցնում է մեկ այլ երևույթի՝ անձի պաշտամունքի ձևավորման, ինչի օրինակները շատ էին ինչպես 20-րդ դարում, այնպես էլ մեր օրերում:

Հեղինակն ուսումնասիրել է Թուրքիայի երկրորդ նախագահ, «Ազգային շեֆ» տիտղոսը կրող Իսմեթ Ինոնյուի նախագահության ընթացքում (1938-1950 թթ.) վերջինիս շուրջ կառուցարկվող խարիզման և անհատի պաշտամունքը: Աշխատանքում հիմնական ուշադրությունը դարձվել է նշյալ իրողությունների ձևավորման մեխանիզմների վրա, ասել է թե՛ առանցքային հետազոտական հարցը ոչ այն-

մեխանիզմներ, որոնք հնարավորություն կտային Արևելքին ստանալու նոր սոցիալականացում, ինչն իր հերթին Արևմուտքի օրինակով կապահովեր պետության զարգացումը: Այդ պատճառով հասարակության կայունացման համար գործի է դրվում «հարկադրական համերաշխացումը», ինչը ենթադրում է քաղաքական էլիտայի կողմից նախկինում առկա որոշ մեխանիզմների կիրառություն: Այս դեպքում դրանք «ավանդույթի ուժի» սոցիալական կառուցարկումներն են: Ավելի մանրամասն տե՛ս՝ **Бочаров В.В.**, Традиционализм Востока как «принудительная солидарность» (антропологический подход) // Власть и насилие в незападных обществах. Проблемы теоретического осмысления и опыт практического изучения. М.: Издательство ГБПОУ МГОК, 2016, էջք 738-749:

քան «ինչո՞ւ»-ն է, որքան «ինչպե՞ս»-ը:

Այս հարցի պատասխանները տալու համար Վ. Գեղամյանն ուսումնասիրել է «պաշտամունքի արտադրանքները» (հեղ.)՝ արվեստի գործեր (արձաններ, կիսանդրիներ, պաստառներ, նկարներ, ծաղրանկարներ և այլն), գեղարվեստական գրականություն, տոներ և մարզական միջոցառումներ: Ներկայացված նյութը հստակ ցուցադրում է թե՛ այդ «արտադրանքի» հեղինակների և թե՛ հանրության (որին ուղղված էին այս արտադրանքները) հասարակական գիտակցությունը, ինչպես նաև նշված խմբերի պահանջները իշխանության որոշակի տեսակի հանդեպ: Վեր են հանված նաև նշված ժամանակահատվածում իշխանություն-հասարակություն հարաբերությունների կառուցարկման ընթացքում թե՛ իշխանության և թե՛ «աուտսայդերների» կողմից կիրառված գիտակցության շերտերը: Մասնավորապես՝ ներկայացված են թուրք գործիչների գաղափարական մտածողության այն դրվագները (քաղաքական առաջնորդի դերի ու կատարելիք գործառույթների մասին), որոնք վկայում են ժամանակի թուրք մտավորականության մտածողության մեջ որոշակի «կախարդական» շերտի գոյության մասին, որոնք ժամանակին վերհանել են իրենց պատմահոգեբանական ուսումնասիրությունների ժամանակ մարդու հոգեբանության այնպիսի հայտնի գիտնականներ, ինչպիսիք են Լ.Ս. Վիգոտսկին, Ա.Ռ. Լուրիեն: Այս «կախարդական շերտն» ապահովում է հասարակության կողմից խարիզմատիկ առաջնորդի ընկալումը⁴:

Միով բանիվ, պատասխանելով «ինչպե՞ս» հարցին՝ հեղինակը, այնուամենայնիվ, եզրակացություններ է անում «ինչո՞ւ» հարցի վերաբերյալ: Մասնավորապես՝ համոզիչ կերպով ցույց է տրված, որ Ի. Ինոնյուի նախագահության օրոք Թուրքիայում հաստատված քաղաքական վարչակարգն օրինաչափ էր զանգվածների հասարակական գիտակցության զարգացման աստիճանի հետ, ինչպես նաև իշխանության կազմակերպման միջոցի հանդեպ հասարակական այն պահանջի հետ, որը զանգվածները դիտարկում էին որպես լեգիտիմ:

Աշխատանքում հեղինակը կիրառում է պատմական մարդաբա-

⁴ Տես **Бочаров В.В.**, Восток: харизматическое лидерство и общественная солидарность (антропологический аспект), Власть и насилие в незападных обществах: актуальные проблемы исследований. Москва, 28-27.05.2016, Московский государственный образовательный комплекс, 2016, էջը 17-19:

նության մի քանի մոտեցումներ: Մասնավորապես՝ հետաքրքրական էր միկրոպատմության (microhistory) և սոցիալ-մշակութային մարդաբանության և դիսկուրս վերլուծության հետազոտական գործիքակազմի կիրառությունը: Այս առումով պետք է առանձնացնել քեմպական շրջանի գաղափարախոսների պատկերացումները երկրի նախագահի դերի ու գործառնությունների մասին: Հետաքրքրական է, որ այդ պատկերացումների որոշ դրսևորումներ կարելի է նկատել նաև մեր օրերում Թուրքիայի նախագահի լիազորությունների ընդլայնման քննարկումների համատեքստում: Դրանց համեմատությունը կարող է հնարավորություն ընձեռել հասկանալու գերակա գաղափարական դիսկուրսի լեզվի զարգացման տրամաբանությունը: Նորամուծություն է այս շրջանի մասին վերաբերող վավերագրերի կողքին տեսնել նաև մշակույթի օբյեկտների կիրառությունը որպես կարևոր աղբյուր: Այս առումով առավել հաջող օրինակ է Ստամբուլի կենտրոնական Թաքսիմ հրապարակի՝ որպես իշխանության կերտման և տարածման տարածքի ուսումնասիրությունը, քանի որ այստեղ մենք տեսնում ենք, թե ինչպես է ձևավորվել մեր օրերում Թաքսիմի քաղաքական մշակութային որպես իշխանություն-հասարակություն հարաբերությունների կարևոր հանգրվան⁵:

Նշված համատեքստում պետք է առանձնացնել հեղինակի կողմից պարբերաբար կիրառվող հնարքը, որով նա աշխատանքի տարբեր հատվածներում գործի է դնում ժամանակակից պատմագրության ևս մեկ կարևոր մոտեցում՝ համեմատական պատմությունը (comparative history), ինչի շնորհիվ ավելի ակներև են դառնում համեմատությունները և օրինաչափությունները Թուրքիայի պատմության վաղ և ավելի ժամանակակից փուլերի, ինչպես նաև այլ երկրների և տարածաշրջանների հետ: Մեր կողմից հավելենք, որ այս ուղղությամբ համեմատական աշխատանքի հարուստ դաշտ են ներկայացնում հատկապես Միջին Ասիայի երկրները:

Սակայն հեղինակի աշխատանքն արդիական է առաջին հերթին նրանով, որ, ինչպես վերը նշեցինք, հնարավորություն է ընձեռնված պատմական մարդաբանության միջոցով վերհանել մի նյութ, որը կօգնի ավելի խորը հասկանալու ժամանակակից հասարակագիտության կարևորագույն գիտական խնդիրներից մեկը: Այդ խնդիրը կա-

⁵ Այստեղ բավական է հիշել 2013 թ. Թաքսիմում գնտվող Գեզի այգու շուրջ սկսված և հետագայում ծավալված իրադարձությունները:

ռաջարկեինք ձևակերպել հետևյալ կերպ. «ո՞ր է գնում Արևելքը/ոչ Արևմուտքը» կամ ընդհանրապես՝ աշխարհը: Մենք տեսնում ենք, որ գործնականում գրեթե բոլոր մակրոտնտեսագիտական տեսությունները «պարտադրում են դեռ երկար ապրել». ակնհայտ է, որ հետաձգվում է «պատմության ավարտը», տապալվեց կոմունիստական նախագիծը և այլն: Արևելքում (ոչ Արևմուտքում) ամենուր յուրօրինակ վերադարձ է դեպի «ավանդականությունը», ինչը դրսևորվում է նույնիսկ Արևմուտքում (օրինակ՝ ԱՄՆ 2016 թ. ընտրությունները, աջ կուսակցությունների դերակատարության մեծացումը ԵՄ երկրներում և այլն): Մասնավորապես՝ «խարիզմատիկ առաջնորդությունը», որը քաղաքագետները համարում էին արևելյան/ոչարևմտյան քաղաքականության յուրահատկություն, դարձյալ վերածվում է կարևոր գործոնի նաև Արևմուտքում:

Բովանդակություն

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Աննա Բաբայան

«ԽՈՋԱԼՈՒԻ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ»
ԱԴԲԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻՖԻ ՇՈՒՐՋ..... 3

Անուշ Ամիրբեկյան

ԼԵՈՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱՔԱՂԻ ՋԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐԻ
ՄԻԱՎՈՐՄԱՆ ԸՆԹԱՅՔԸ 1991 Թ. ՀՈՒՆԻՍԻՑ
ՄԻՆՉԵՎ 1992 Թ. ՄԱՅԻՍ 22

Էրիկ Դավթյան

ԱՐՑԱԽՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴՐԻ ՀԱՄԵՄՏԱՏԱԿԱՆ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ. ԲԱՑԱՏՐԵԼՈՎ
ՀԱԿԱՍԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ..... 37

ԲԱՆԱԿ ԵՎ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Արծրուն Հովհաննիսյան

ԱԹՄ-ՆԵՐԻ ԴԵՐՆ ՈՒ ԿԻՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՐԴԻ
ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐՈՒՄ..... 49

Սերոբ Բազիկյան

ՉԺՈՒԳԵ ԼՅԱՆԻ ՌԱԶՄԱՐՎԵՍՏԸ..... 70

Էդգար Էլբակյան

ՊԲ 23524 ՉՈՐԱՄԱՍԻ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆԸ 2016 Թ.
ԱՊՐԻԼՅԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ 84

Վլադիմիր Պողոսյան

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ՉՈՐՐՈՐԴ
ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆ ԱՊՐԻԼՅԱՆ ՄԱՐՏԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՕՐԵՐԻՆ 93

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԵՎ ԳԼՈՔԱԼ ՉԱՐԳԱՅՈՒՄՆԵՐ

Վարուժան Գեղամյան

«ՆՈՐ ՌԵԻՍԻ ԺԱՄԱՆԱԿԸ». Ռ. Թ. ԷՐԴՈՂԱՆԻ ԱՆՉԻ
ՊԱՇՏԱՄՈՒՆՔԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ..... 101

Վիկտոր Բոչարով
 ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՍԱՐԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.
 ՆՈՐ ՀՈՐԻՉՈՆՆԵՐ 112

Էդգար Էյբսկյան
 ԹՈՒՐԲԻԱՅԻ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԵՏ
 «ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԳԱՐՆԱՆ» ՀԱՄԱՇԱՐՈՒՄ 118

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ալվինա Աղաբաբյան
 ՂԱՐԱԲԱՂՅԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐԸ
 ԽՈՐՀՐԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՍԱՄՈՒԼՈՒՄ 141

Սամվել Մարտիրոսյան
 ԱԴԻԲԵՋԱՆԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՀԱՔԵՐԱՅԻՆ
 ՆԵՐՈՒԺԻ ՄԱՍԻՆ 165

Գավիթ Ջամալյան
 ԱԴԻԲԵՋԱՆԻ ՀԵՏ ՀԱԿԱՍԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒՅԹԸ.
 ԴՇԳՐԻՏ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՂ ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐԻ
 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ՇՈՒՐՁ 171

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԳՀ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄՏՐԱՏԵՓ

*Տարեկան ամփոփիչ հանրապետական գիրաժողովի
հոդվածների ժողովածու*

1(1)

Համակարգչային ձևավորումը՝ Կ. Չալաբյանի
Կազմի ձևավորումը՝ Ա. Աղաբաբյանի
Սրբագրումը՝ Ա. Աղաբաբյանի

Տպագրված է «ՄԻՍՄԱ» ՍՊԸ-ում:
ք. Երևան, Հանրապետության 49, 7/1

Ստորագրված է տպագրության՝ 18.07.2018:
Չափսը՝ 60x84 ¹/₁₆: Տպ. մամուլը՝ 11.25:
Տպաքանակը՝ 150:

ԵՊՀ հրատարակչություն
ք. Երևան, 0025, Ալեք Մանուկյան 1
www.publishing.am